

Mongeovo zobrazení

Zobrazení roviny v obecné poloze

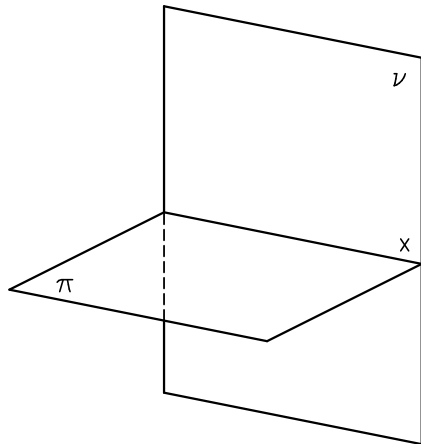

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Zobrazení roviny v obecné poloze

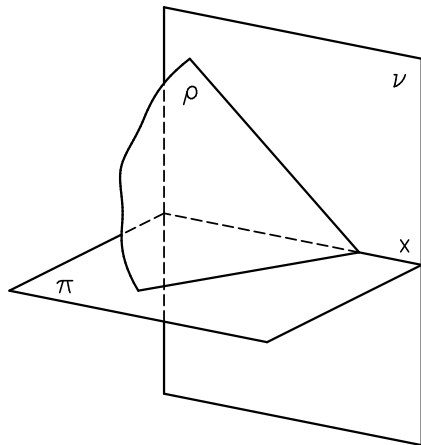
Zobrazení roviny v obecné poloze

- mějme v prostoru dány průmětny π a ν ,

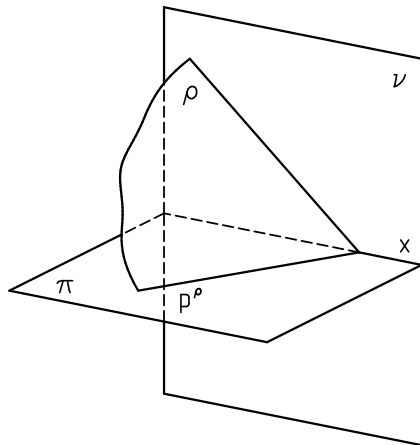
Zobrazení roviny v obecné poloze

- mějme v prostoru dány průmětny π a ν ,
- dále mějme dānu rovinu ρ , která má vzhledem k oběma průmětnām obecnou polohu;

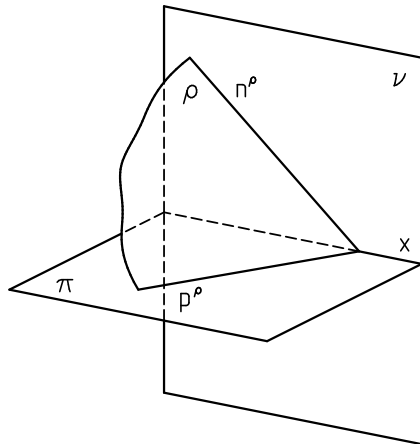
Zobrazení roviny v obecné poloze

- průsečnici rovin ρ a π značíme p^ρ a nazýváme ji **půdorysná stopa roviny ρ** ;

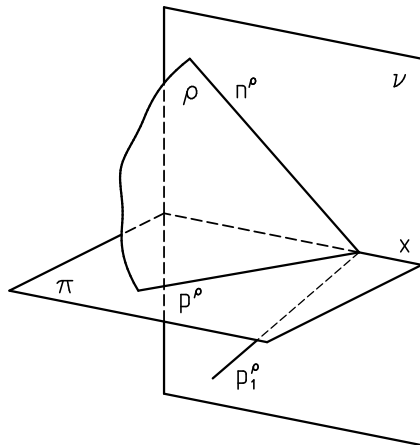
Zobrazení roviny v obecné poloze

- průsečnici rovin ρ a ν značíme n^ρ a nazýváme ji **nárysná stopa roviny ρ** ;

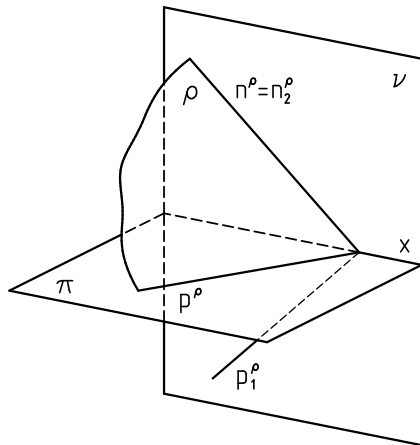
Zobrazení roviny v obecné poloze

- otočením přímky p^ρ do roviny ν , dostaneme otočenou půdorysnou stopu roviny ρ (p_1^ρ);

Zobrazení roviny v obecné poloze

- nárysná stopa roviny ρ leží v nárysně, můžeme tedy psát $n^\rho = n_2^\rho$;

Zobrazení roviny v obecné poloze - situace v nákrese

Zobrazení roviny v obecné poloze - situace v nákrese

- půdorysem i nárysem roviny v obecné poloze je celá půdorysna, resp. nárysna,

Zobrazení roviny v obecné poloze - situace v nákresně

- půdorysem i nárysem roviny v obecné poloze je celá půdorysna, resp. nárysna,
- při zobrazování roviny tedy neurčíme sdružené průměty všech jejích bodů, ale pouze sdružené průměty určujících prvků této roviny,

Zobrazení roviny v obecné poloze - situace v nákrese

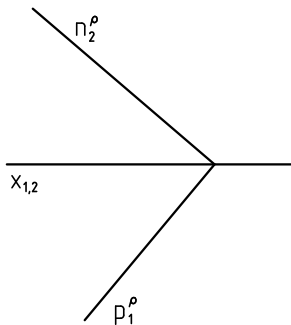
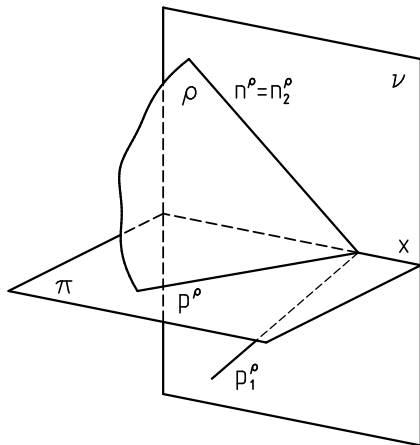
- půdorysem i nárysem roviny v obecné poloze je celá půdorysna, resp. nárysna,
- při zobrazování roviny tedy neurčíme sdružené průměty všech jejích bodů, ale pouze sdružené průměty určujících prvků této roviny,
- rovinu lze jednoznačně určit
  - a) třemi body, které neleží v přímce,
  - b) dvěma různoběžkami,
  - c) dvěma různými rovnoběžkami,
  - d) bodem a přímkou, která neprochází daným bodem;

Zobrazení roviny v obecné poloze - situace v nákrese

- nejčastěji určujeme rovinu pomocí dvou různoběžných přímek, a to konkrétně pomocí půdorysné a nárýsné stopy;

Zobrazení roviny v obecné poloze - situace v nákresně

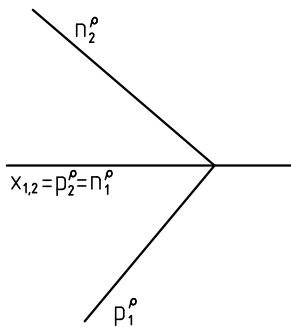
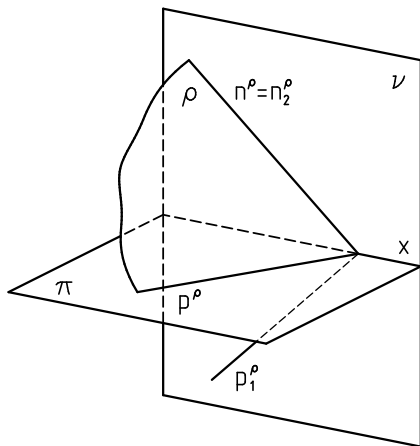
- půdorys půdorysné stopy a nárys nárysné stopy roviny ρ v obecné poloze se zobrazí jako přímky, které se vždy protínají na základnici $x_{1,2}$;

Zobrazení roviny v obecné poloze - situace v nákresně

- jelikož vždy platí, že $x_{1,2} = p_2^\rho = n_1^\rho$, danou rovnost je zvykem nezapisovat

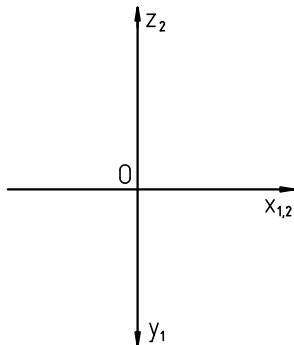
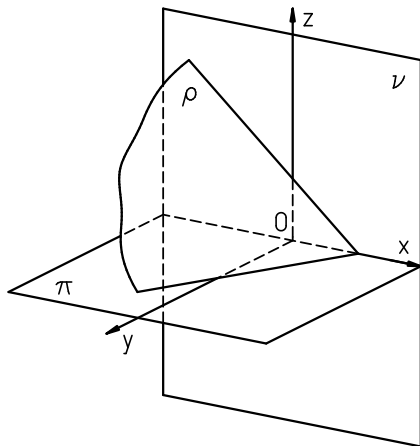
Zobrazení roviny v obecné poloze - souřadnice

Zobrazení roviny v obecné poloze - souřadnice

- určíme-li rovinu pomocí stop zadáváme tyto stopy pomocí souřadnic;

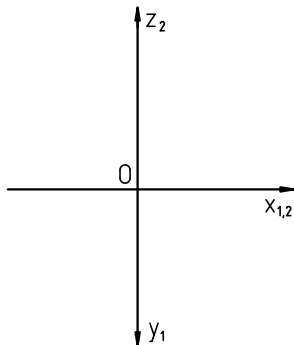
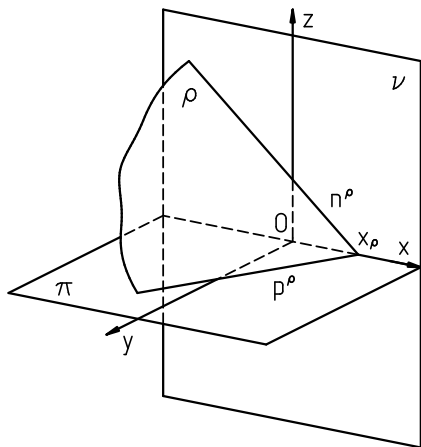
Zobrazení roviny v obecné poloze - souřadnice

- mějme danou soustavu souřadnou, obě průmětny a obecnou rovinu ρ ;

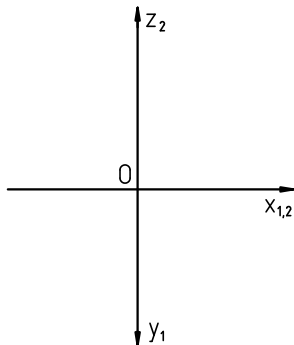
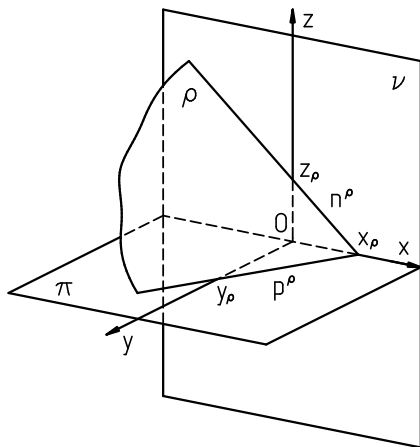
Zobrazení roviny v obecné poloze - souřadnice

- stopy roviny ρ se protínají na základnici a tedy na souřadné ose x ;

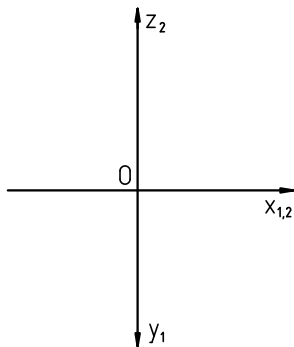
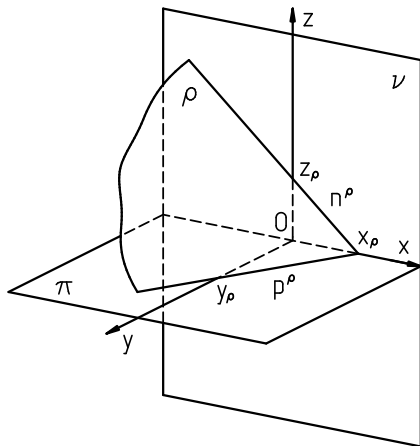
Zobrazení roviny v obecné poloze - souřadnice

- půdorysná stopa protíná souřadnou osu y a nárysná stopa souřadnou osu z ;

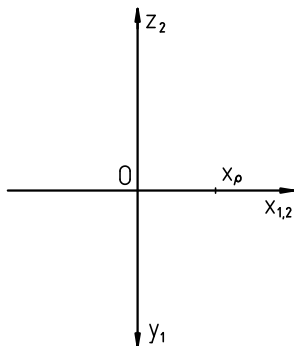
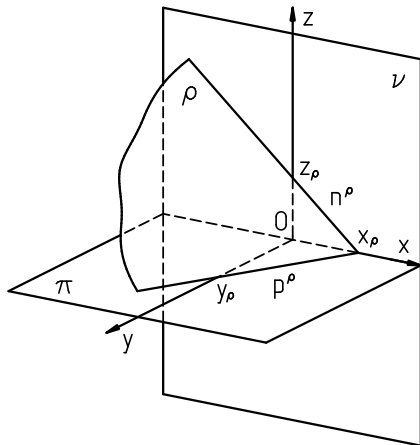
Zobrazení roviny v obecné poloze - souřadnice

- každá obecná rovina, která neprochází počátkem soustavy souřadné, je tedy jednoznačně určena uspořádanou trojicí $(x_\rho; y_\rho; z_\rho)$;

Zobrazení roviny v obecné poloze - souřadnice

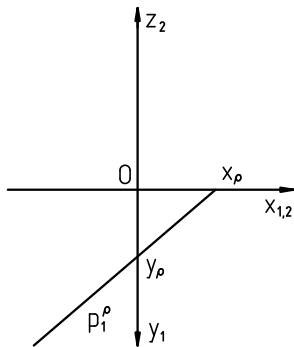
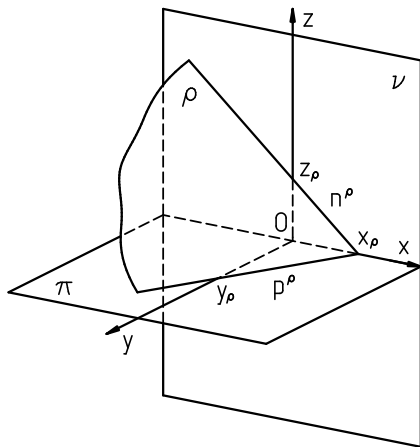
- sestrojíme-li průměty stop roviny dané souřadnicemi $\rho = (x_\rho; y_\rho; z_\rho)$, určíme nejprve bod (x_ρ) , ve kterém se protínají stopy roviny ρ ;

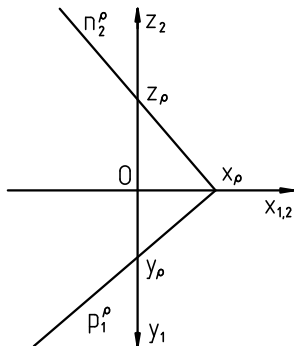
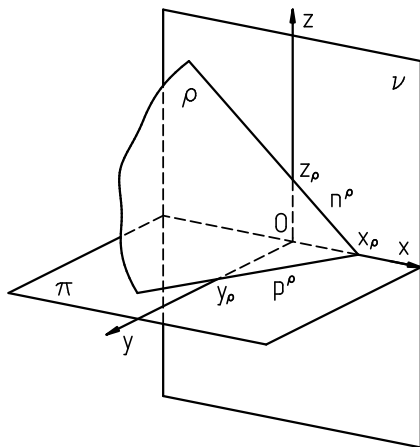
Zobrazení roviny v obecné poloze - souřadnice

- dále určíme bod (y_ρ) , kterým prochází půdorysná stopa roviny ρ ;

Zobrazení roviny v obecné poloze - souřadnice

- na závěr bod (z_ρ), kterým prochází nárysná stopa roviny ρ ;

Zobrazení roviny v obecné poloze - souřadnice

- souřadnice $(x_\rho; y_\rho; z_\rho)$ roviny ρ lze také chápat jako zjednodušený zápis souřadnic tří bodů dané roviny, $X[x_\rho; 0; 0]$, $Y[0; y_\rho; 0]$, $Z[0; 0; z_\rho]$;

Animace 2

Zobrazení roviny v obecné poloze - souřadnice

Zobrazení roviny v obecné poloze - souřadnice

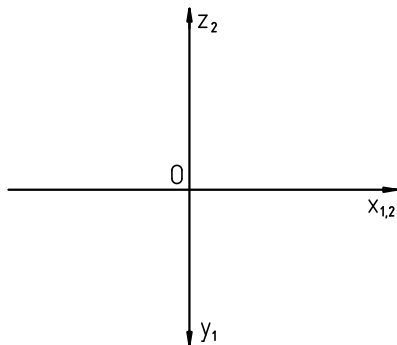
- z předchozích úvah jsem vyloučili roviny, které procházejí počátkem soustavy souřadné,

Zobrazení roviny v obecné poloze - souřadnice

- z předchozích úvah jsem vyloučili roviny, které procházejí počátkem soustavy souřadné,
- takové roviny je možné zadat pomocí jiného způsobu, kdy zadáme souřadnici x_ρ průsečíku stop dané roviny a dále velikosti jistých úhlů, jenž svírají stopy roviny se základnicí;

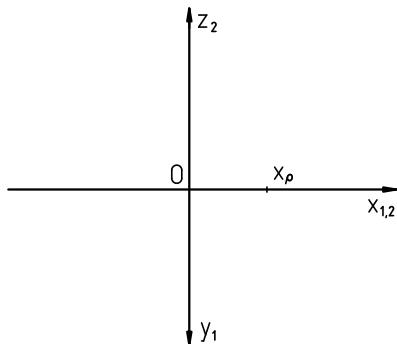
Zobrazení roviny v obecné poloze - souřadnice

- mějme tedy rovinu určenou pomocí souřadnic, $\rho = (x_\rho; \alpha_\rho; \beta_\rho)$;

Zobrazení roviny v obecné poloze - souřadnice

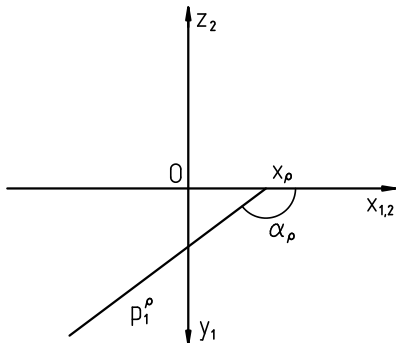
- nejprve určíme bod (x_ρ) , ve kterém se protínají stopy roviny ρ ;

Zobrazení roviny v obecné poloze - souřadnice

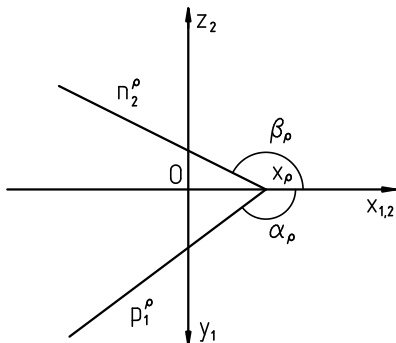
- dále sestojíme půdorysnou stopu roviny ρ pomocí daného úhlu α_ρ ;

Zobrazení roviny v obecné poloze - souřadnice

- na závěr sestojíme nárysnou stopu roviny ρ pomocí daného úhlu β_ρ ;

Animace 3

Prezentaci vytvořil Petr Kozák, vyučující všeobecně vzdělávacích předmětů
na Střední průmyslové škole stavební, Opava, příspěvková organizace.
Prezentace je určena pro podporu výuky deskriptivní geometrie na středních školách.
Je v souladu s rámcovými vzdělávacími programy.

Vytvořeno v rámci projektu „Nová cesta za poznáním“, reg. číslo CZ.1.07/1.5.00/34.0034,
za finanční podpory Evropského sociálního fondu a rozpočtu České republiky.

Uvedená práce (dílo) podléhá licenci Creative Commons

Uveďte autora – Nevyužívejte dílo komerčně – Zachovejte licenci 3.0 Česko

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ